

Філіпенко Т.В., Котлубей А.О.

Донецький юридичний інститут ЛДУВС

РЕГІОНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ БОРОТЬБИ З ЕКОНОМІЧНИМИ ЗЛОЧИНАМИ

Боротьба з економічними злочинами є однією з основних складових забезпечення економічної безпеки як держави в цілому так і окремих регіонів.

За останні роки відбулися фундаментальні зміни в формах власності та господарювання. Процеси роздержавлення і приватизації, окрім головного позитивного ефекту, мають серйозні побічні наслідки криміногенного характеру. Вони ускладнюють контроль за дотриманням законодавства в процесі господарської діяльності, створюють набагато більше ніж за часів соціалізму «об’єктів» злочинних посягань, можливості для здійснення нових видів злочинної діяльності.

За даними відділу Державної служби боротьби з економічними злочинами (ДСБЕЗ) УМВС України в Донецькій області за 2005 рік виявлено 2535 злочинів у сфері економіки, з яких 1147 відносяться до категорії тяжких і особливо тяжких злочинів. Виявлено 989 посадових злочинів, з них 216 фактів хабарництва.

Матеріальний збиток заподіяний економічними злочинами по кінчених кримінальних справах склав 50,629 млн. грн. і відшкодований у сумі – 43,725 млн. грн., тобто на 86,36% [1, С. 2].

В останній час посадові злочини державних службовців починають домінувати по обсягу сум, що фігурують у справах, у порівнянні з іншими розповсюдженими економічними злочинами. Найбільшу загрозу для економіки держави представляє зростання корумпованих чиновників з кримінальними структурами.

Найбільш сприятлива економічним злочинам в Донецькому регіоні є вугільна промисловість. Як відмічають правоохоронці, найбільш розповсюджені схеми привласнення фінансів через фіктивні угоди на придбання гірничошахтного обладнання (з наступним привласненням керівниками вугільних підприємств достатньо крупних сум).

Крім матеріального збитку для вугільних підприємств, в ряді випадків такі угоди в наступному призводять до аварій і травматизму шахтарів. Таким чином, є безпосередня залежність між ростом числа аварій і поставками на

шахти у виконання контрактів неякісного, несертифікованого, а іноді і зношеного обладнання.

Основним методом протидії ситуації, що склалася, є оперативне супроводження і «особливий контроль» з боку правоохоронців Донецької області за угодами по гірничій техніці. Також необхідно посилити боротьбу з нецільовим використанням бюджетних коштів, що виділяються на погашення собівартості вугілля, та протиправними схемами розрахунків за відвантажене вугілля за допомогою збагачувальних фабрик.

Зростають масштаби і вже традиційної для регіональної «тіньової» економіки сфери перетворення коштів у готівку з використанням фіктивних підприємств. Тому необхідно посилити контроль за суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності, запровадити ряд правових та адміністративних заходів, спрямованих на безумовне витіснення в легальну сферу суб'єктів господарювання, що будь-яким чином пов'язані з «тіньовою» економікою.

Просліджується стійка тенденція росту організованої злочинності, властива розкраданням в особливо значних розмірах. Відбувається зрошування розкрадачів зі злочинцями, збирниками й іншими представниками загальнокримінальної злочинності, з одного боку, і активна взаємодія з тіньовою економікою, що утворює фундамент економічної злочинності – з іншого.

Зараз криміногенність економіки переходить на якісно новий етап злиття кримінальних структур із владою, що характеризується масовою корупцією державних службовців і участю кримінальних структур у політичних і економічних процесах як усередині країни, так і за її межами.

Економічна злочинність не зупиняється ні на один день. Вона розвивається разом із розвитком товариства. З'явилися злочини з використанням пластикових (електронних) грошей, комп'ютерних технологій.

Вищевикладене дозволяє зробити наступні висновки:

1. Поряд з оперативно-пошуковими заходами важливе значення в розкритті і попередженні економічних злочинів має наявність у робітників ОВС навичок і умінь у проведенні фінансового контролю, перевірці документів бухгалтерської звітності, податкового обліку, книг продажу і купівлі товарів, товарно-транспортних документів і т.і.
2. Необхідне законодавче врегулювання питання щодо документальних ревізій в ході дослідчих перевірок. Доцільним вбачається введення в штатну чисельність підрозділів ДСБЕЗ ревізорів.

3. Особлива увага правоохоронців повинна бути спрямована на розкриття і попередження резонансних та актуальних злочинів на всіх пріоритетних напрямках діяльності.
4. Для попередження економічних злочинів необхідне подальше удосконалювання правової бази в державі, податкового законодавства, механізму ціноутворення, поліпшення інвестиційного клімату, валютного регулювання і т.д.
5. Актуальним залишається питання прийняття Закону України «Про боротьбу з економічною злочинністю».

Тільки комплексне рішення існуючих проблем може поліпшити ситуацію в сфері боротьби з економічною злочинністю.

Література:

1. Довідка про результати оперативно – службової діяльності по виявленню злочинів в сфері економіки за 2005 р./ УДСБЕЗ УМВС України в Донецькій області. – 2005. – 21 с.